

"3-6 YAŐLARINDAKİ ÇOCUKLARIN GELİŞİM DÖNEMLERİ"

**ANAOKULU REHBERLİK SERVİŐİ
VELİ BÜLTENİ**

3 YAŞINDA

- * Büyük kasları gelişmiştir. Koşar, zıplar ve tırmanır. Koşmayı yürümeye tercih eder.
- * Koordinasyonu tam olmasa da, kendi kendine yemek yiyebilir.
- * Su dolu bir bardağı taşıyabilir; suyunu içebilir. Çatalla yemek yemeye başlar. Kaşık kullanmada ustalaşmıştır.
- * Kendinin soyunup giydirilmesine yardımcı olabilir,düğmelerini açabilir, fermuarını çeker; kolay giyilebilen ayakkabılarını kendi kendine giyebilir fakat bağlayamayabilir.
- * İki ayağını yerden keserek zıplayabilir, merdiven çıkar, tırmanır, topu havaya atar; kısa mesafeye şut atabilir.
- * Müziğin temposuna ve ritmine uyarak hoplar, zıplar, dans eder.
- * Çamur, kum ve kille oynar; yoğurur,şekiller yapar.
- * Yetişkinlere cevap verebilir, onaylarını ister.
- * Onay görmediğini belirten ifadelere duyarlıdır.
- * İşbirliğine girer, basit işler için bir yere gönderildiğinde görevini istekli olarak yerine getirir.
- * "Ben de" dönemidir. Her şeyin içinde yer almak ister
- * Her şeyi merak eder. Çok soru sorar. "Ne? Nerede? Ne zaman?" en sık sorduğu sorulardandır. Her şeyi öğrenmek ister.
- * Hayal gücü kuvvetlidir. Karanlıktan ve hayvanlardan korkabilir.
- * Hayali arkadaşları olabilir.
- * Konuşkandır. Nesnelerin isimlerini bilir; basit cümleler kurar; çeşitli tekerlemeleri ve tekrarlı şarkıları ezberler ve söyler.
- * Bekleyebilir ama sabrı azdır.
- * Oyuncakları sepete toplama gibi küçük sorumluluklar alabilir.
- * Tek başına oynamaktan, bir ya da iki arkadaşla oynamaya geçiş yapabilir.

- * Yuvarlak,kare,üçgen şekilleri eşleştirebilir; yerine yerleştirebilir; ancak bu şekilleri çizemez.
- * Koku ve dokunma farklılıklarını ayırt edebilir.
- * Karşı cinsten ebeveyne yakınlık duyar fakat zaman zaman tercihini değiştirebilir.
- * Yaptığı el işlerinin, karalamalarının bir yere asılmasından, onlara önem verilmesinden hoşlanır.
- * Yaşlılarını veya yetişkinleri sürekli taklit eder, onların davranışlarını ve sözlerini tekrarlar; insanları sever ve onlarla ilgilenir.
- * Sürekli sızlanarak, ağlayarak ve sevgiyi garanti etmeye çalışarak duygusal açıdan güvensiz olduğunu gösterebilir.
- * Parmak emerek, tırnak yiyerek vb. davranışlarla gerginliğini azaltmaya çalışabilir.
- * Doğa ve dünya ilgisini çeker. Hayvanlarla ilgili masal ve hikayelerden hoşlanır. Sevdiği masalları ve olayları tekrar tekrar anlattırır.

4 YAŞINDA

- * Kilo almaya ve boyu uzamaya devam eder Boyda 5-6cm.lık; kiloda1,5-2.kg.lık bir artış gösterir.
- * Hareketlerindeki koordinasyon artar
- * Fazla yardım görmeden elbiselerini kendi kendine giyebilir. Elini yüzünü yıkayabilir, yemeğini dökmeden kendisi yiyebilir, suyunu kendisi koyabilir. Tuvalete kendi başına gider, annesine veya bir başka büyüğe haber verir, yanında birisinin olmasını ister.
- * Çok hareketlidir. Bir yerden diğerine hızla gider gelir. Yaptığı her işte hız ve hareket vardır, hareket etmeden duramaz.
- * Bir şeylere başlar ama her zaman başladığını bitiremeyebilir.
- * Üç tekerlekli bisiklete binebilir. Top atar, atılan topu kucağında tutar.

Tahta bloklarla, legolarla yapılar kurar, bunları oyununda kullanır.

* Diğer çocuklarla oynar, bu süreçte bir problemle karşılaştığında sürekli kendini savunur ve korur.

* Kavgaları kısa sürer.

* Resimleri özenle çizmeye çalışır. Ancak yetişkinler bu resimlerin ne olduğunu kolayca anlayamaz. Küçük makasla düz bir hat üzerinde kağıt kesmeye çalışır, kalem tutabilir, kağıt katlayabilir.

* İnsan resmini bir baş ve ona bağlı olarak çıkan iki çizgi ile belirterek çizer. Beden bu çizimde yer almaz.

* Eksik çizilmiş resimlerin bir-iki eksiğini görebilir.

* Üçgen ve kare şekilleri kabaca çizebilir. Artı ve çarpı şekillerini çizebilir.

* Çok konuşur. Olayları abartarak, hayal ettiği gibi anlatabilir. Hayalinde yarattığı kişilerle konuşabilir.

* Yetişkinlerden duyduğu, gördüğü iyi-kötü her şeyi taklit eder.

* Heceleri bir araya getirerek anlamsız sözcükler üretmekten hoşlanır.

* Kendi başına giyinebilir; düğmelerini ilikleyebilir. Saçını tarar.

* Bazı şeyleri ağırdan alıp oyalanabilir.

* Söylendiğinde elini yüzünü yıkayabilir.

* "Neden? Nasıl? Niçin?" gibi ayrıntılı açıklama isteyen sorular sorar.

* Renkleri ayırt eder.

* Objeleri 4 e kadar sayabilir. Az-çok kavramı gelişmeye başlar.

* Büyük küçük kavramları gelişmiştir. Ancak "orta" ölçüyü ayırt edemez.

* Dikkat süresi biraz daha uzar; bir yerde on beş- yirmi dakikadan fazla kaldığında sıkılabilir. Sevdiği, ilgilendiği etkinliklerde dikkat süresi artabilir.

*Toplum içinde bazen olumlu, bazen olumsuz davranabilir. Oyun kurallarına uymaya çalışır, yaşlılarıyla grup oyunlarına katılabilir.

*Hem bedeniyle hem de sözle saldırganlık yapabilir. Oyuncaklarını düzenli kullanmayabilir.

*Masal dinlemeyi, kitaba bakmayı ve kitabın sayfalarını çevirmeyi sever.

5 YAŞINDA

* Bedenini kontrollü biçimde yönetip, kullanabilir. Oyun oynadığı yerde uzun süre kalabilir. Bir oyun başlattığında, aynı oyunu sürdürebilir.

* Oturmaktan hoşlanmaz, eğilip doğrularak, durmadan hareket eder. Genellikle çömelerek oyun oynamayı tercih eder.

* Çizgilerle belirli bir şeklin içini boyar, kare ve üçgen çizebilir.

* Hep konuşmak ister. Yetişkinler gibi uzun cümleler kurmaya çalışır, bilgisini arttırmak için sorular sorar. Örneğin; " Bu şey nasıl çalışır? Bu niçin böyledir?" gibi.

* Sözlü olarak ayrıntılı bilgi verir. Dilbilgisi kurallarına uygun konuşur. Olayları ve masalları, konuların sırasını bozmadan anlatabilir.

* Evcilik oyunlarında gerçek yaşamı yansıtan konuları işler. Anne olur, yemek pişirir, ev süpürür, baba olur, işe gider vb.

* Bir resme bakarak çizmeye, aynı şeyleri kendi kağıdına aktarmaya çalışır.

* Söylemek istediğini dile getirmeden önce düşünür, sonra söyler. Hayalle gerçeği birbirinden ayırabilir. Gerçek olaylarla daha çok ilgilenir.

* Bu yaşın en belirgin özelliklerinden biri, toplumun isteklerine uygun davranmaktır. Günlük yaşamı canlı biçimde oyununa aktarır.

- * Yönlendirilmekten, eğitilip öğretilmekten hoşlanır. Her şey için izin ister. "Şunu yapabilir miyim?, Arkadaşıma bir şey sorabilir miyim?" gibi sorular sorar.
- * Grup oyunlarını tercih eder. Küçükleri korur. Oyunları şaka ve sürprizlerle doludur. Açık hava oyunlarında, ev içi oyunlardan daha başarılıdır.
- * Yetişkinlerden veya kendinden küçüklerden çok, yaşlılarıyla birlikte olmaktan hoşlanır. Çok yorulduğunda saldırgan davranabilir ve kolayca ağlayabilir.
- * Müziğe uyarak oynar. İp atlamaya çalışır.
- * İki tekerlekli bisiklete binmeyi ister fakat üç tekerlekli bisiklete binmeyi tercih eder.
- * Dikkatlidir. Kendi kendini eleştirir fakat kendine güveni de vardır.
- * Söylenenlere inanır. Hafızası çok güçlüdür.
- * Yaptığı işin görülüp beğenilmesini ister.
- * Benlik kavramı iyice gelişmiştir. Özdeşleşmek üzere seçtiği birey gibi hareket etmeye özen gösterir.
- * Düzen duygusu gelişmiştir. Çevresini denetlemek ister. Ayakkabılarının bağlarını bağlayabilir.
- * Büyüklük ve küçüklük kavramlarından sonra "orta", "yarım" ve "ikisi arası" kavramlarında da gelişme görülür.
- * İnsan resmini, baş, bacaklar ve ayaklar olarak çizer.
- * Beş yaşındaki çocuklar duygusal yönden oldukça dengeli görünseler de zaman zaman karanlıktan, kaybolmaktan vb. korkabilirler. Neden korktuklarını anlatmakta güçlük çekebilirler.

6 YAŞINDA

- * Süt dişleri değişmeye başlar.
- * Bulaşıcı hastalıklara karşı duyarlılık artar.
- * Koşmak, kaymak, müzik eşliğinde dans etmek ve şarkı söylemekten hoşlanır.
- * Kendi kendine giyinip soyunabilir ve tuvaletini yapabilir.
- * Hırsızdan, cadılardan, hayaletlerden vb. korkar, duyduğu öykülerden veya seyrettiği filmlerden etkilenebilir.
- * Düşünce açısından realisttir, sık sık "Doğru mu?" sorusunu sorar.
- * Ev içi ve dışı etkinliklerde çok canlıdır.
- *El becerisinin ona sağlayabileceği olanakları keşfetmiştir. Bloklarla çeşitli yapılar yapar ve oyunlarında bunları kullanır.
- * El işi çalışmalarını severek yapar. Rahatlıkla keser; yapıştırır; katlar ve şekil verebilir.
- * Oyunlarda kız-erkek ayrımı net olarak görülmeye başlar. Grup oyunlarına istek artmıştır.
- * Çizgileri daha gerçekçidir. Bir insan resmini, baş, gövde, kollar ve bacaklarını belirterek çizebilir.
- *Şekilleri tanır eşleştirebilir. Harfleri kopya edebilir;adını yazabilir.
- * Kitapta resim boyamayı ve resim yapmayı sever.
- * Kelime hazinesi ilköğretim için gerekli görülen zenginliğe ulaşmıştır.

- * Kendi görüş açısından sağ ve sol tarafını ayırt edebilir; ancak, diğer bir kişinin sağ ve sol kolunu göstermekte güçlük çekebilir.
- * Basit alış verişleri rahatlıkla yapabilir; paraları tanıyabilir.
- * Bencil ve kavgacı olabilir. Bir şeye kızdığı zaman onun sorumlusu olarak annesini görür ve annesine kötü davranabilir.
- * Her şeyin "hepsini" ister, paylaşmaktan kaçınır. Her şeyin istediği anda ve istediği biçimde olmasını gerçekleşmesini bekler. Fırtınalı ve duygusal bir yaşadadır.
- * Suçlanmak ve eleştirilmek istemez, kendine verilen cezalara tepki gösterebilir.
- * Öğrenmeye isteklidir ve okuldaki eğitim ona öğrenme ve kendisini geliştirme fırsatı verir.

NOT: 3-6 yaş arasındaki çocukların gelişim dönemleri konulu bu bültende belirtilen değerler ortalama değerlerdir, her çocukta aynı seviyede gözlemlenmeyebilir.

KAYNAKÇA

- * NAVARO, L., Gerçekten Beni Duyuyor Musun?, Remzi Kitabevi
- * OKTAY, A. Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem, Epsilon
- * YAVUZER, H., Çocuk Psikolojisi , Remzi Kitabevi
- * YAVUZER, H., Çocuğu Tanımak ve Anlamak, Remzi Kitabevi
- * Özel Atacan Eğitim Kurumları